U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **K. Y.,** zast. JUDr. Klárou Tomaierovou, advokátkou, se sídlem Černokostelecká 81/7, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2021, č. j. 13 Az 13/2021 – 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá pro nepřijatelnost**.

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

III. Odměna a náhrada hotových výdajů JUDr. Kláry Tomaierové, advokátky, se sídlem Černokostelecká 81/7, Praha 10, **se určuje** částkou 8 228 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30ti dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2021, č. j. OAM - 7/ZA-ZA11 - VL14 -2021; tímto bylo dle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zastaveno řízení ve věci udělení mezinárodní ochrany, neboť žádost stěžovatele byla posouzena podle §10a písm. e) téhož zákona jako nepřípustná.

[2] Stěžovatel dne 4. 1. 2021 podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ke které dne 13. 1. 2021 poskytl údaje. Sdělil, že je státním příslušníkem Uzbekistánu, uzbecké národnosti a je schopen se dorozumět v jazyce uzbeckém, ruském a tureckém. Vyznává sunitský islám, nikdy nebyl politicky aktivní, je ženatý a má dvě děti, manželka a děti žijí v Uzbekistánu. Z vlasti vycestoval z Taškentu letecky do Itálie, odkud jel autobusem do České republiky. O mezinárodní ochranu žádal v roce 2018 v České republice. Za důvody opakované žádosti o mezinárodní ochranu označil nemožnost návratu do Uzbekistánu kvůli možnému zatčení. Popsal, že pracoval u telefonní společnosti, kde prodal SIM kartu jednomu muži, který ji však neměl pro sebe, ale koupil si ji na pas manželky. Tato transakce je však v Uzbekistánu zakázaná; k události mělo dojít v srpnu 2017, následně policie předvolala jeho kamaráda, který byl současně jeho

zaměstnavatelem, k výslechu, kde mu bylo sděleno, že v jeho firmě byla prodána SIM karta a její majitel spáchal trestný čin. Muž, kterému byla karta prodána, měl údajně na policii uvést, že za tuto kartu zaplatil značné množství peněz. Bratranec žalobce získal na policii informace, že mu hrozí 5-8 let vězení za podvod. Tyto skutečnosti v přechozím řízení o udělení mezinárodní ochrany neuvedl, protože se obával, že na něj bude nahlíženo jako na podvodníka.

[3] Městský soud žalobu zamítl, přisvědčil závěru žalovaného, že stěžovatel uvedl v opakované žádosti skutečnost, která mu byla známa již v době řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany; nelze ji považovat za novou ve smyslu zákona o azylu. Dle městského soudu žalovaný tudíž nepochybil, pokud řízení zastavil. Městský soud odkázal v podrobnostech na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2019 č. j. 7 Azs 306/2019 - 67, ve kterém kasační soud shrnul svou dosavadní judikaturu k otázce opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu. K námitce stěžovatele stran absence pohovoru městský soud odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2017, č. j. 7 Azs 330/2017 - 35, v němž soud konstatoval, že za situace, kdy byla podána opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany, a o zjištěném stavu věci nebyly důvodné pochybnosti, žalovaný nebyl povinen provádět pohovor; obdobně např. usnesení NSS ze dne 5. 12. 2019, č. j. 7 Azs 306/2019 - 67, nebo rozsudek NSS ze dne 14. 1. 2021, č. j. 6 Azs 289/2020 – 27.

[4] Městský soud dále konstatoval, že z informací, které obstaral žalovaný a které jsou součástí spisu, je zřejmé, že k zásadní změně poměrů v zemi stěžovatele, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti, nedošlo.

[5] K obecným námitkám městský soud poznamenal, že ze správního spisu nevyplývá, že by napadené rozhodnutí či jemu předcházející správní řízení trpělo vadami; žalovaný dostatečně zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), shromáždil spisový materiál z předchozího řízení vedeného se stěžovatelem o udělení mezinárodní ochrany a umožnil mu poskytnout údaje k jeho opakované žádosti; tyto údaje náležitě vyhodnotil. Zjišťovány byly také všechny podstatné skutečnosti v souladu s § 50 odst. 3 správního řádu.

[6] **V kasační stížnosti** stěžovatel odkazuje na důvody kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Městský soud dle stěžovatele nesprávně věc posoudil a ztotožnil se s rozhodnutím žalovaného. Stěžovatel jako důvody své opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany označil obavu z uvěznění, a to kvůli nelegálnímu prodeji SIM karty. Stěžovatel odkázal na případy porušování lidských práv v Uzbekistánu, např. při snaze státních orgánů vynutit si přiznání z obviněných. Soud tyto stěžovatelem uváděné obavy blíže nezkoumal. Stěžovatel podle svého názoru dále uvedl i nové skutečnosti, totiž že vyznává sunnitskou odnož islámu. Správní orgán i soud tak měly zkoumat možné pronásledování ve vztahu k § 12 písm. b) zákona o azylu. Jak městský soud, tak žalovaný zkoumali přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany pouze ve vztahu k aktivnímu jednání a tvrzení stěžovatele, když zkoumali pouze existenci nových skutečností nebo zjištění, ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, které stěžovatel v opakované žádosti sám uvedl. Jak však plyne z dikce § 11a odst. 1 tohoto zákona, je ohledně přípustnosti opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany třeba zkoumat, i zda se zde neobjevily

(nezávisle na aktivním jednání a tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu) nové skutečnosti, které by odůvodňovaly přípustnost opakovaného podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

[7] Stěžovatel uvádí, že současná situace v zemi původu nasvědčuje tomu, že i přes změnu režimu, kdy se novým prezidentem stal Shavkat Mirziyoyev, dochází k náboženskému pronásledování. Stěžovatel proto zásadně nesouhlasí s tvrzením městského soudu, že by se situace v Uzbekistánu zlepšila. Stěžovatel má za to, že z jemu dostupných informací vyplývá pravý opak a že tento závěr soudu je nepodložený a nepřezkoumatelný. Zahraniční média upozorňují na skutečnost, že očekávaná změna režimu v podobě nového prezidenta Uzbekistánu nepřinesla žádné výsledky, které by vedly k eliminaci náboženského pronásledování. I přestože by se navenek mohlo zdát, že v Uzbekistánu bylo přijato více nových zákonů, dle médií se nový prezident spíše soustřeďuje na stagnující ekonomiku Uzbekistánu místo toho, aby věnoval pozornost změnám v občanských a politických právech uzbeckých občanů. Z tohoto důvodu jsou nábožensky založení uzbečtí občané nadále pronásledováni. Městský soud měl dle stěžovatele zohlednit skutečnost, že stěžovatel vyznává sunnitský islám a že obvinění za trestný čin spočívající v odcizení SIM karty, jenž je klasifikován jako podvod, za který hrozí stěžovateli trest odnětí svobody v délce 5-8 let, může být projevem a důsledkem pronásledování z důvodu náboženského vyznání.

[8] Stěžovatel dále nesouhlasí se závěrem městského soudu, že výčet zákonných ustanovení v žalobě nepředstavuje řádné uplatnění žalobních bodů; má za to, že neobsahovala-li žaloba žádné žalobní body, pak taková skutečnost byla důvodem k výzvě k odstranění vady podání (žaloby) v souladu s ustanovením § 37 odst. 5 s. ř. s. a k jeho případnému odmítnutí, nebude-li výzvě v určené lhůtě vyhověno. Pokud městský soud konstatuje v bodě 25, že s ohledem na bezodkladné meritorní rozhodnutí nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku žalobě, stěžovatel poukazuje na to, že v meritu věci soud rozhodl až dne 22. 6. 2021, přičemž žaloba byla podána dne 12. 5. 2021 (tedy za 41 dní). Městský soud měl v souladu s § 73 odst. 4 s. ř. s., rozhodnout o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě bez zbytečného odkladu, resp. do 30ti dnů.

[9] Žalovaný ve vyjádření odkazuje na své vydané rozhodnutí, stejně jako na napadený rozsudek soudu. S kasačními námitkami žalovaný nesouhlasí a trvá na správnosti svého postupu. Poukázal na to, že první žádost ze dne 16. 5. 2018 č. j. OAM-452/ZA-ZA11- 2018, stěžovatel odůvodnil pouze ekonomickými důvody (snaha o legalizaci pobytu a zajištění práce, ve vlasti měl kvůli nízkému vzdělání problémy sehnat práci). V nynější opakované žádosti přidal stěžovatel obavu z uvěznění kvůli tomu, že měl v srpnu 2017 nepovoleným způsobem a vědomě prodat SIM kartu, čímž se údajně v Uzbekistánu vystavil hrozbě uvěznění. Žalovaný opakuje, že se nejedná o novou skutečnost podle § 11a odst. 1 písm. a) zákona o azylu; stěžovateli byla tato skutečnost známa již v době jeho první žádosti, kde ovšem sám stěžovatel správnímu orgánu uvedl, že nebyl nikdy odsouzen a může poskytnout výpis z rejstříku trestů (strana 17 správního spisu, pod otázkou „*Z jakého důvodu jste tedy opustil svou vlast?*“). Ostatně stěžovatel ani nikdy netvrdil, že by ve věci prodeje SIM karty byl obviněn nebo stíhán. Nynější odůvodnění stěžovatele, že tuto událost zamlčel kvůli obavám, jak by na něj správní orgán nahlížel, považuje žalovaný za irelevantní ve vztahu k posouzení přípustnosti jeho opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný dále konstatuje, že podle vlastního vyjádření (strana 9

správního spisu) stěžovatel si byl vědom skutečnosti, že prodejem SIM karty na pas nepřítomné osoby se vystavuje riziku trestu. Negativní kroky vůči stěžovateli ze strany uzbeckých orgánů (které jsou v tuto chvíli jen a pouze v rovině hypotetické), by poté bez dalšího nešlo považovat za formu diskriminace, ale za výkon práv s cílem stíhat přestupky nebo trestné činy. Vzhledem k tomu, že si je stěžovatel vědom svého jednání, a zejména pak k tomu, že již uzbecké policii svou verzi sdělil, považuje žalovaný za absurdní odkazovat na popis některých událostí, kde jsou popisovány metody, jak uzbecké bezpečnostní složky násilím nutí lidi doznat se k trestným činům (strana 3 doplnění kasační stížnosti). I kdyby byl teoreticky stěžovatel za prodej SIM karty stíhán, obavy z mučení jsou neopodstatněné – stěžovatel již na policii byl a žádné problémy nepopisoval (strana 8 správního spisu).

[10] **Nejvyšší správní soud** nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.); je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[11] Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského, resp. městského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí především otázku uplatnění nových skutečností v opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Tato otázka ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z důvodů ad (1) až (4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, resp. byla řešena rozdílně či vyžadovala učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského (městského) soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[13] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[14] Žalovaný u opakované žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany shledal naplnění podmínek pro zastavení řízení s tím, že se jedná o žádost nepřípustnou ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

[15] Dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřípustnou podle § 11a odst. 1 téhož zákona.

[16] Dle § 11a odst. 1 zákona o azylu, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.

[17] V usnesení ze dne 27. 11. 2020, č. j. 5 Azs 110/2020 – 37, Nejvyšší správní soud k institutu opakované žádosti dále konstatoval: *„Koncept opakovaných žádostí zná právní úprava již poměrně dlouho, přičemž konsekventně vychází z toho, že je třeba, aby v daném případě existovaly „nové skutečnosti nebo zjištění “, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany; to respektuje též relevantní judikatura k opakovaným žádostem o mezinárodní ochranu – viz zejm. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, který svůj závěr formuloval do právní věty: „Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.“*

[18] V posuzovaném případě již jednou pravomocně rozhodnuto bylo s tím, že mezinárodní ochrana se stěžovateli neuděluje, resp. jeho žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žaloba proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta, kasační stížnost stěžovatel nepodal. Opakovanou žádost stěžovatel odůvodnil skutečností, která zcela zjevně nastala již v době podání jeho první žádosti, nejedná se tak o novou skutečnost podle § 11a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Stěžovatel se danou věc rozhodl neuvést při své první žádosti zcela vědomě a je tedy jeho vlastní vinou, že údajný prodej SIM karty nebyl předmětem zkoumání již jeho první žádosti. Relevantní jsou tedy toliko nové skutečnosti, které nemohly být zohledněny v řízení o předchozí žádosti stěžovatele a které stěžovatel bez své viny nemohl v tomto řízení uplatnit; z tvrzení stěžovatele ani ze shromážděných informací o zemi původu přitom nevyplývá, že by situace v zemi původu, pokud se týká možného pronásledování osob pro jejich náboženské přesvědčení, či politické názory doznala v období mezi původní a opakovanou žádostí stěžovatele zásadních změn (srov. např. rozsudky NSS ze dne 5. 12. 2019, č. j. 7 Azs 306/2019 - 67, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57, ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, ze dne 4. 10. 2018, č. j. 5 Azs 181/2018 – 45).

[19] S ohledem na výše uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na veškeré námitky obsažené v kasační stížnosti; městský soud se v napadeném rozsudku od této judikatury neodchyluje. Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, ani žádný jiný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, kasační stížnost tedy shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[20] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 – 33, publ. pod č. 4170/2021 Sb. NSS,
podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského (městského) soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, měl by tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložil. Ze spisu však nevyplývá, že by mu v tomto řízení jakékoli náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

[21] Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena usnesením ze dne 10. 8. 2021, č. j. 5 Azs 207/2021-21, zástupcem advokátka JUDr. Klára Tomaierová; hotové výdaje a odměnu za zastupování v takovém případě platí stát (§ 35 odst. 10 věta první za středníkem s. ř. s.). Ustanovené advokátce Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby spočívající v převzetí zastoupení a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „advokátní tarif“)], za něž ji náleží odměna ve výši 2 x 3 100 Kč [§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 2 x 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 6 800 Kč. Advokátka doložila, registraci k DPH, tato částka se dle § 57 odst. 2 s. ř. s. zvyšuje o daň ve výši 21% (1 428 Kč), celkem tedy činí odměna a náhrada hotových výdajů 8 228 Kč. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta třiceti dnů.

P o u č e n í :
Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 18. srpna 2022

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu